Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler	Innvalgstelefon	Vår dato	Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Beate Sundgård	**73 19 92 61**	**30.04.2014**	**2014/2634-433.2**
Miljøvernavdeling		Deres dato	Deres ref.
		20.03.2014	

Nina Vangen Ranøien
Hoston
7320 FANNREM

Tillatelse til planting av utenlandske treslag til juletreproduksjon

Du kan plante fjelledelgran på det arealet det er søkt om. For å hindre at fjelledelgran sprer seg til naturen ber vi deg om å felle alle trær i plantefeltene før trærne setter frø, kontrollere at ingen trær sprer seg utenfor plantefeltene og fjerne alle trær som eventuelt gjør det. Flere vilkår for tillatelsen står under vedtak og vilkår og vi ber deg lese disse grundig.

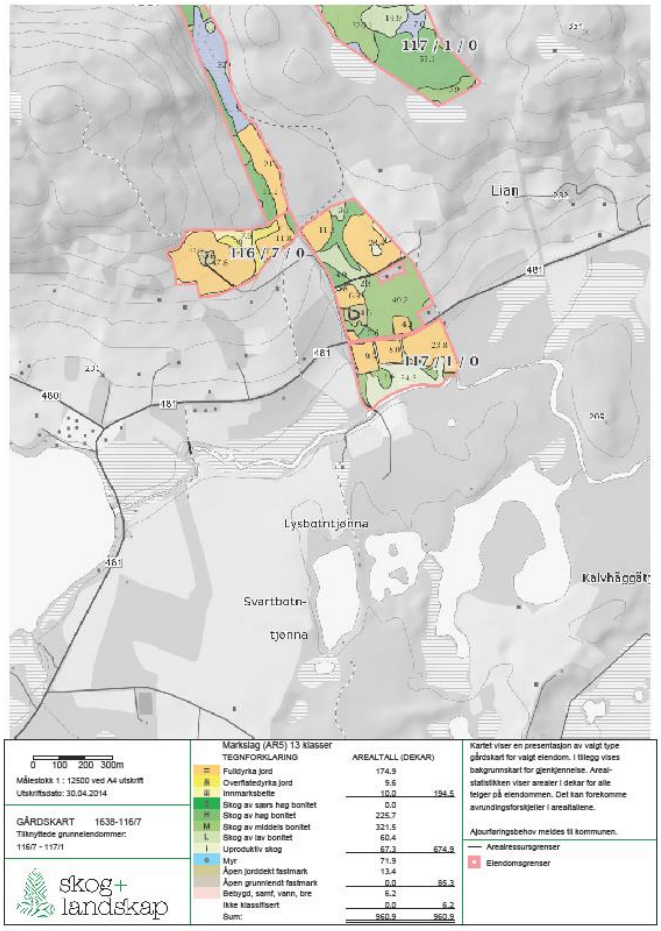
Hjemmel
Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål som er fastsatt med hjemmel i naturmangfoldloven. Forskriftens § 7 åpner for at vi kan tillate at det settes ut juletrær eller pyntegrønt i flere områder for en tidsperiode.

Hjemmel er det samme som rettslig grunnlag og viser hvilken lov som er grunnlaget for det vi bestemmer.

Planting av utenlandske trær kan påvirke naturen. Vi vurderer derfor hvilke konsekvenser det kan få for naturen (naturmangfoldlovens §§ 8-12) ut i fra den kunnskapen vi har (§ 8). Hvordan fremmede arter kan påvirke naturen i framtiden er usikker. Vi har derfor satt en del vilkår for tillatelsen for å være føre-var (§ 9). Den samla belastningen på naturen i området er vurdert (§ 10). Som en forutsetning for tillatelsen har vi sagt at kostnadene med å hindre at trærne sprer seg, skal dekkes av deg (§ 11) og at du skal drifte plantefeltene slik at naturen rundt ikke ødelegges unødvendig (§ 12).

Tillatelsen er uavhengig av, og gir ikke føringer for behandling etter annet lovverk. Dette innebærer for deg for eksempel at du må skaffe deg tillatelse fra kommunen til omdisponering etter jordlova når plantefelt er på dyrka jord, hvis du ikke allerede har det. Det er ditt ansvar å undersøke hvilke slike andre tillatelser du eventuelt må ha.

Søknaden
Du har søkt om tillatelse til å plante ut totalt 900 fjelledelgran på 2 felt på eiendom nr 111/1 i Orkdal kommune. Det skal plantes ut 300 trær pr år i 3 år. Plantefelt er tegna inn på kart som du har sendt med søknaden og er på 3 dekar. Du har krysset av for at plantene skal plantes på innmarksbeite.

Kart over eiendommen. Kilde: Skog og landskap.

<u>Fylkesmannens vurdering</u>

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål

Forskriften skal hindre at planting av utenlandske treslag påvirker mangfoldet i naturen negativt. Når vi vurderer om det skal gis tillatelse legger vi derfor vekt på om treslaget og eventuelle dyr/organismer som følger med trærne er en risiko for naturmangfoldet. Vi kan ikke gi tillatelse hvis utsettingen gir vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Biologisk mangfold er variasjonen av livet i naturen rundt oss, planter, dyr og mikroorganismer, arvestoffet deres, og samspillet mellom alt dette.

Naturmangfoldloven

Målet med naturmangfoldloven er at naturen skal tas vare på og brukes på en måte som ikke ødelegger den. Naturen har verdi i seg selv og den er verdifull for oss mennesker. Vi skal ta vare på mangfoldet av naturtyper, arter og gener (§§ 4 og 5). For å gjøre det er det viktig å sikre at naturtyper og arter ikke blir trua av fremmede arter. Fjelledelgran er en slik fremmed art.

Kunnskapsgrunnlaget (§8):

Både vitenskapelig kunnskap om arter, naturtyper, tilstand i naturen og effekten av ulike påvirkninger og folks erfaringer gjennom bruk av naturen er viktig kunnskap.

Vi vet litt om hvordan fjelledelgran sprer seg og påvirker naturen. Det er et treslag som sannsynligvis vil spre seg i trøndersk natur. Vi vet at en del utenlandske treslag og organismer som følger med trærne påvirker naturen på stedet negativt ved at de fortrenger planter og dyr som er der fra før eller ved at de har med seg sykdommer. Det er imidlertid lite kjent at fjelledelgran påvirker naturen veldig negativt. Fageksperter mener at den har en *lav risiko* for å påvirke naturmangfoldet negativt og for å spre seg i naturen (Artsdatabanken: Norsk svarteliste 2012).

Det er ikke verna områder eller kjente prioriterte arter, utvalgte naturtyper, trua arter eller naturtyper, eller verdifulle naturtyper i nærheten av feltene som skal plantes ut. Utplantingen har derfor sannsynligvis liten eller ingen negativ innvirkning på den mest sårbare naturen i fylket vårt. Nå er det imidlertid slik at i de fleste kommuner i fylket så er lite av naturen kartlagt og undersøkt. Dette gjelder særlig Orkdal, der det har vært gjennomført lite naturtypekartlegginger. Vi kan derfor ikke utelukke at det finnes større naturverdier rundt eiendommen enn det som vises i Naturbasen. Slik det ser ut på foto over området så virker det som om naturen rundt plantefeltene er «hverdagsnatur» med blandingsskog og en bekk som renner gjennom området. Dette er imidlertid også viktige deler av vår natur og også til en viss grad viktig å ta vare på.

Kart over området rundt eiendommen som viser kjente forekomster av naturtyper og arter i området. Kilde: Naturbase.

Føre-var-prinsippet (§9):
Hvis vi ikke har nok kunnskap om hvilke virkninger tiltaket kan ha for natur og miljø skal vi være føre-var og unngå å skade naturen. I områder der slike trær ikke hogges før frøsetting kan de spre seg til naturen rundt plantefeltene. Virkningen av mange fremmede arter på stedegen natur kan først være negativ etter mange år som viltvoksende, og det er derfor vanskelig å ha full oversikt over eventuelle negative virkninger for naturen. Virkninger av fremmede arter

kan altså endres over tid. Det er derfor viktig å være føre-var i forhold til bruk av utenlandske treslag. For å hindre negative følger for naturen er det viktig å sikre at treslaget ikke spres utenfor plantefeltet. Gjennom vilkårene som settes for tillatelsen mener vi at risiko for spredning av treslaget ikke vil være stor. Det forutsetter selvfølgelig at vilkårene følges opp nøye.

De vilkårene vi setter er blant annet:

- internkontroll i foretaket
- hogst før trærne setter frø
- kontroll med at ingen trær spres utenfor plantefeltet
- varsling ved eventuell negative konsekvenser for naturen rundt plantefeltet
- at det brukes driftsmetoder som ikke skader naturen unødvendig

Samla belastning (§ 10):
Vilkårene for tillatelsen skal sørge for at tiltaket ikke gir noen belastning for naturen i området og den samla belastningen i området vil derfor ikke øke etter plantingen.

Kostnader dekkes av tiltakshaver (§ 11):
Det er du som planter juletrærne som skal dekke kostnadene ved å hindre og begrense de skadene på naturen som juletreproduksjonen gir. For deg gjelder dette tilsyn og fjerning av trær som eventuelt sprer seg utenfor plantefeltet, hogst av alle trær før de setter frø og eventuelle andre tiltak.

Miljøforsvarlige teknikker og drift (§ 12):
Det er viktig at drift av plantingen gjennomføres slik at naturen rundt ikke skades unødvendig og vi ber deg om å ta nødvendige hensyn.

Oppsummering § 8-12:
Selv om fjelledelgran kan spre seg i naturen så har den lav risiko for å påvirke naturen negativt. Plantingen skal skje på innmarksbeite i blandingsskog. Det renner en bekk rett ved det ene planlagte feltet. Elver og bekkedrag er viktige for naturmanfoldet og flomsikring og klima. Det er viktig at plantingen ikke påvirker bekken gjennom for mye strøfall og at det er en naturlig kantvegetasjon langs bekken. Dette kan unngås ved at det ikke plantes mærmere bekken enn minimum 2 m. For å hindre spredning av fjelledelgran og for å være føre-var og for å hindre eventuelle andre negative virkninger på naturen er det derfor satt en del vilkår for tillatelsen. Forutsatt at vilkår følges mener vi at tiltaket sannsynligvis gir liten eller ingen negativ effekt på naturmangfoldet og vår samla vurdering er derfor at tiltaket kan tillates.

Vedtak og vilkår

Fylkesmannen gir tillatelse til å plante ut 900 fjelledelgranplanter i inntil 3 år på plantefelt som er tegnet inn på kartet som er lagt ved søknad, forutsatt at vilkår følges opp. Dette innebærer at du kan gjennomføre hele produksjonsprosessen fra planting til hogst for de plantene som er plantet i disse årene.

Vilkår for tillatelsen:

- Alle trær i plantefeltet og eventuelt i arealene rundt skal hogges før de setter frø (seinest 15 år etter utplanting, men før hvis arten setter frø

tidligere)
Du skal sende inn dokumentasjon på dette i form av bilde e.l. til Fylkesmannen når det er gjort.

- Hvis det utenlandske treslaget sprer seg utenfor plantefeltene skal disse fjernes
  Det er ditt ansvar å sjekke om trærne sprer seg og eventuelt fjerne disse.

- Eventuelle andre tillatelser for å gjennomføre utplantingen skal skaffes av deg før du planter
  Dette kan for eksempel være tillatelse fra kommunen til å omdisponere dyrka jord. Du må selv undersøke hvilke andre tillatelser du må ha for å gjennomføre tiltaket.

- Det skal ikke plantes nærmere bekk enn minimum 2 meter

I tillegg gjelder følgende krav og plikter for deg og disse inngår også som vilkår for tillatelsen:

- Du eller den som til enhver tid er ansvarlig for utsetting av utenlandske treslag skal opptre aktsomt (forskriftens § 8)
  Så langt som mulig skal du hindre at utsettingen påvirker naturen negativt og hindre spredning av treslaget. Du skal varsle oss hvis du ser at utsettingen for uheldige følger for naturen.

- Du skal sørge for at den som gjennomfører utsettingen av utenlandske treslag, er kjent med vilkårene for tillatelsen og hvordan disse skal overholdes (forskriftens § 9)
  Hvis du er grunneier må du, ved en eventuell overdragelse av eiendom, informere ny grunneier om tillatelsen og vilkår.

- Du skal ha en internkontroll (forskriftens § 10)
  Internkontrollen skal sikre at du og eventuelt ansatte har kunnskap om reglene i forskriften og at det lages rutiner slik at reglene følges. Internkontroll skal vises til ansvarlig myndighet ved forespørsel.

- Driften av plantefeltene skal gjennomføres slik at naturen rundt ikke skades unødvendig (naturmangfoldlovens § 12)

Fylkesmannen kan kontrollere at tiltaket er utført etter forutsetningene i tillatelsen (§ 11 i forskriften).

Klage
Det kan klages på vedtaket innen 3 uker etter at brevet er mottatt, jf. forvaltningslovens regler. Klagen sendes til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og avgjøres av Miljødirektoratet hvis Fylkesmannen ikke omgjør eget vedtak.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)	Beate Sundgård
miljøverndirektør	rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg: Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål

Kopi:

Orkdal kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM